

Μαΐου 1840, ἐσπούδασε δὲ ἐν τινι λυκείῳ τῶν Παρισίων, καὶ ἐνταῦθα ἐδιδάχθη νὰ ἀποτροπιάζῃ τὸ μονοπώλιον καὶ νὰ λατρεύῃ τὸ ἐλεύθερον τῆς διδασκαλίας.

Ὁ κόμης Μονταλεμπέρ ἐξέχει σήμερον μεταξὺ τῶν περιφανεστέρων τῆς Γαλλίας ῥητόρων, καὶ μόνος ὁ Λαμαρτίνος δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς αὐτόν. Οὐδεὶς ῥήτωρ διεγείρει ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ του πλείοτερον αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἀκούεται μετὰ προσοχῆς πλείοτέρας.

Γ.

## Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ.

[ Συνέχεια, ὅρα φυλλάδιον 21. ]

### Α'. ΑΙ ΤΠΟΨΙΑΙ.

Ὁ Ἑρνέστος Σαβράν, ἀναχωρῶν ἐκ Γαλλίας, μέτεθι εἰς τὰ Ὀμόσπονδα κράτη, ὅπου ἐκάλεσεν αὐτὸν συγγενὴς τῆς μητρὸς του, τοῦ ὁποίου ἠλπίζε νὰ γίνῃ κληρονόμος. Δὲν ἐβράδυνε νὰ λησμονήσῃ τὴν ἐξαδέλφην του. Ὁ συγγενὴς του, γέρον φιλόσθενος, τὸν ὑπεδέχθη καὶ τὸν ἐθεώρησεν ὡς υἱόν του, τὸν διώρισε διευθυντὴν τῶν φυτειῶν αὐτοῦ καὶ ἀποθνήσκων μετὰ τρία ἔτη, τῷ ἀφῆκε τὴν περιουσίαν του, ὑπερβαίνουσαν τὸ ἑκατομύριον. Ὁ Ἑρνέστος ἦτον ἐξ ἐκείνων τῶν ὕλικῶν ἀνθρώπων ἐφ' ὧν τὰ αἰσθήματα οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰσχύν. Ἐθεώρει ἐν γένει τὴν στοργὴν, τὴν φιλίαν, τὸν ἔρωτα, ὅλους τοὺς συμπαθεῖς ἐκείνους δεσμοὺς, οἵτινες ἐνοῦσι τοσοῦτον στενωῶς τὰ πλάσματα τοῦ Ἰψίστου, τὰ ἐθεώρει, λέγομεν, ὡς ἀπάτην τινά, καὶ ἰδίως τὴν τῆς πατρίδος ἀγάπην ὡς μωρίαν καὶ ψεῦδος. Εἶχε λοιπὸν διαθέσει τὰ πράγματά του, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποκατασταθῇ εἰς Λουτζιάνην.

Ἡ ἀνάγκη τῆς τακτοποιήσεως ὑποθέσεών του τινῶν καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἴδῃ τελευταίαν φοράν τὴν μητέρα του, τὸν ὑπηγόρευσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Γαλλίαν, καὶ ἀπὸ ἐξ μηνῶν, καθ' οὓς διέτριβεν εἰς Παρίσιους, ὅχι μόνον δὲν ἠρώτησε περὶ τῆς ἐξαδέλφης του, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἐνεθυμήθη κἀν. Διῆγε βίον ἄσωτον καὶ ἐδόξαζε μόνον τὰ χρήματα. Ὅτε ἐκ τύχης συνήντησεν εἰς τραπεζίτου τινὸς τὴν οἰκίαν τὴν Κ. Καρολομάγνην ἐθαύμασε κατ' ἀρχὰς διὰ τὰς μετ' οἰκειότητος ἐκχύσεις αὐτῆς, καὶ ἡ ἐκπληξίς του ἦτο μεγαλύτερα ὅταν ἤκουσεν αὐτὴν βεβαιοῦσαν, ὅτι ἡ Ροζαλία τὸν ἀγαπᾷ πάντοτε.

— Μὰ τὸ ναί ! εἶπεν ὅτε εὐρέθη μόνος, ἤρχισα νὰ βαρύνωμαι τὴν μονότονον συναναναστροφὴν τῶν κυριῶν τοῦ μελοδράματος, ἤλθε καταλήλως τὸ πρᾶγμα διὰ νὰ ποικίλῃ τὰς διασκεδάσεις μου κατὰ τοὺς ὀλίγους ἐτι μῆνας τῆς εἰς Πα-

ρίσιους διατριβῆς μου. Ἐπειτα δὲν θὰ μὲ εἶναι δυσάρεστον, θὰ ἐκδικηθῶ ὀλίγον τὸν Κ. Σαμπανῆ, ὅστις μοῦ ἀφῆρπασε τεσσαράκοντα χιλιάδας εἰσοδήματος· ὁ πόλεμος εἶναι δίκαιος.

Καὶ τὴν ἐπιούσαν, συμμορφούμενος καθ' ὅλα πρὸς τὰς συμβουλὰς καὶ ὀδηγίας τῆς Κ. Καρολομάγνης, παρουσιάσθη εἰς τὴν ἐξαδέλφην του.

Ἀπὸ τριῶν μηνῶν ἐπεσκέπτετο αὐτὴν καθεκᾶσθην. Ὁ Παῦλος τὸν ὑπεδέχθη ἐγκαρδίως ὡς συγγενῇ. Πλήρης δὲ ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν γυναϊκά του, ἔβλεπεν ἀνυπόπτως τὸν Ἑρνέστην ἀνελλιπῶς διάγοντα ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

Ἀπὸ τριῶν μηνῶν καὶ ἡ Ροζαλία ἦτο μελαγχολικὴ καὶ περίφροντις, οὐδ' ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ συζύγου της. Ἀπὸ τριῶν μηνῶν καὶ ἡ Κ. Καρολομάγνη ἦτο ὑπερχαρής. Ἀλλὰ καὶ ὁ Παῦλος, εἴτε διότι ἔβλεπε τὸν χαρακτήρα τῆς γυναικὸς του μεταβεβλημένον τοσοῦτον, εἴτε δι' ἄλλην εἰς αὐτὸν γνωστὴν αἰτίαν, ἦτο σκεπτικὸς καὶ δυσηρεστημένος. Ἀλλ' ὁ πλέον τεθλιμμένος καὶ ὁ δυστυχέστερος πάντων ὥσως ἦτο ὁ γέρον Σαμπανῆς. Ἡ κόρη του δὲν περιποιεῖτο πλέον αὐτόν, δὲν ἐξήρχοντο πλέον ὁμοῦ· εἰς μάτην ἐβασάνιζε τὸν νοῦν του, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν διαγωγὴν τῆς Ροζαλίας. Ὡστε, ὡς ἔλεγεν ὁ ἴδιος, δὲν ὑπῆρχε πλέον. Καθ' ἐκάστην ἐσπέραν, κατακλινόμενος, ἐψιθύριζεν ἀμεταβλήτως τοὺς λόγους τούτους, τοὺς ὁποίους ἐνεπιστεύετο εἰς τὸ προσκεφάλαιόν του.

— Δὲν μοῦ βγάζουν ἀπὸ τὸ κεφάλι ὅτι ὅλ' αὐτὰ εἶναι δουλείαις τῆς Καρολομάγνης.

Πρώτην φοράν ἐπὶ ζωῆς του ἀνέβη τὰς βαθμίδας τοῦ χρηματιστηρίου, περιεπάτει μετὰ ταραχῆς ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ κτιρίου καὶ ἐφαίνετο περιμένων τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν· εἶδε τὸν υἱόν του ἐξερχόμενον, ἐν συνοδίᾳ δωδεκάδος πελατῶν, οἵτινες περιεστοίχιζον αὐτὸν δίκην ἐπιτελῶν· τὸν ἐπλησίασε.

— Συνέβη τι εἰς τὴν οἰκίαν, ἠρώτησεν ὁ Παῦλος μετ' ἀνησυχίας, ἐκπεπληγμένος καὶ σχεδὸν ἐντρομος διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ πατρὸς του.

— Ὅχι, ὅχι, ἡσύχασε ἀπήντησεν οὗτος, ἤλθα νὰ σ' εὕρῃ διότι ἔχω· κἀτι νὰ σὲ πῶ, θὰ σὲ τὸ διηγηθῶ ἐνῶ θὰ πηγαίνωμεν.

Ὁ Παῦλος ἔλαβε τότε διὰ τῆς χειρὸς τὸν πατέρα του καὶ τὸν παρουσίασε εἰς τοὺς περὶ αὐτόν, μετὰ πολλῆς ἀφελείας.

— Πρέπει νὰ ἔχῃς σπουδαιότατόν τι, εἶπεν ὁ Παῦλος, ὅτε ἐξῆλθον εἰς τὴν ὁδόν, νὰ μ' ἐμπιστευθῇς, ἐπειδὴ ἤλθες νὰ μ' εὕρῃς ἐνταῦθα.

— Τώρα ποῦ τὸ συλλογίζομαι, εἶναι ἀληθές, ὅτι ἤμπορούσα νὰ σὲ περιμένω· στὸ σπῆτι, ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὸ ἐσκέφθην. Μόλις ἔμαθα τὸ πρᾶγμα ἔτρεξα νὰ σὲ τὸ διηγηθῶ.

— Τί εἶναι λοιπόν;

Ὁ γέρον Σαμπανῆς ἐσιώπησε πρὸς στιγμὴν, ὡς ἵνα σκεφθῇ.

— Ἀγαπᾷς τὴν γυναῖκά σου, δὲν εἶναι ἀλήθεια;  
Ὁ Παῦλος ἐστράφη ζωηρῶς καὶ ἐνέβλεψεν εἰς  
τὸν πατέρα του μετ' ἀνησυχίας.

— Πρόκειται περὶ τῆς Ροζαλίας; ἠρώτησε.

— Ὁχι περὶ αὐτῆς ἀκριβῶς, ἀλλ' ἐκεῖ θὰ ἔλ-  
θωμεν.

— Λέγε ὀγλίγωρα, σὲ παρακαλῶ.

— Φαντάσου, ὅτι ὁ ἀνόητος αὐτὸς Βλονδῶ, ὁ  
παντοπώλης, μᾶς ἄφησε χωρὶς λάδι, δὲν ὑπῆρχε  
στάλα σήμερον τὸ πρωὶ εἰς τὸ σπῆτι διὰ νὰ κά-  
μουν τὰ πρῶτα.

— Τί σχέσιν ἔχει; . . .

— Πάντα πρέπει ν' ἀρχίσω ἀπὸ τὴν ἀρχήν, ἀ-  
πῆντησεν ὁ σταυμῶλος γέρων· τὸ πρωὶ λοιπὸν ἐ-  
κάπνιζον εἰς τὴν αὐλὴν τὸ σιγάρου μου, κατὰ τὴν  
συνήθειάν μου, καὶ ἤκουσα τὸν Ἰωσήφ φιλονει-  
κοῦντα μετ' ὁν ὑπηρετήν, τίς ἔπρεπε νὰ υπάγῃ εἰς  
τοῦ Βλονδῶ. Διὰ νὰ παύσω τὴν φιλονικίαν ἀπε-  
φάσισα νὰ υπάγω μόνος μου· ἀφοῦ ἐτελείωσα,  
κ' ἔστειλα τὸ λάδι, ἐπειδὴ ἦτον ἀκόμη ὀκτὼ ἡ ὥρα,  
ἐπῆγα νὰ ἰδῶ τὸν φίλον μου Λαμάλην, γνωρίζεις  
τὸν Λαμάλην, τὸν λεπτοουργόν, τὸν παλαιὸν γεί-  
τονά μας.

— Ἐλεγεσ περὶ τῆς γυναικός μου, εἶπεν ὁ Παῦ-  
λος διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν πατέρα του εἰς τὸ κύ-  
ριον ἀντικείμενον τῶν πληροφοριῶν του.

— Μὴ κόπτης τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν μου, ἄφησέ  
με νὰ τὰ διηγηθῶ κατὰ τάξιν. Ὁ Λαμάλης με λέ-  
γει· « Ἐρχεσαι στὴν ὥραν νὰ με κάμης μὲν ἐκ-  
δούλευσι· θὰ ἔλθῃς μαζὶ μου εἰς τὸ λεπτοουργεῖόν  
μου εἰς Ἄγιον Μανδῆ, με ἦλθε ξυλική, καὶ σὺ, ποῦ  
γνωρίζεις νὰ κρίνης, θὰ με εἰπῇς τὴν γνώμην σου,  
ἐπειτα προγευόμεθα μαζὶ. Δὲν ἤμποροῦσα νὰ  
τοῦ ἀρνηθῶ τὴν χάριν. Ἀφοῦ ἐξετάσαμεν τὴν ξυ-  
λικήν, με παρεκάλεσε νὰ μεταβῶμεν καὶ εἰς Βιν-  
σένας, ὅπου ἔχει ἐργάτας· τὸ διάστημα δὲν εἶναι  
πολύ. Στέργω, περνοῦμεν ἀπὸ τὸ δάσος διὰ νὰ  
συντέμνωμεν τὸν δρόμον. Κάνεις δὲν ἦτο σήμερον  
εἰς τὸ δάσος. Μολαταῦτα ἔκατον βῆματα μακράν  
μας, εἰς τὴν δενδροστοιχίαν, τὴν ὅποιαν ἀκολου-  
θοῦσαμεν, βλέπω ἕνα καπελῖνο ἄλικο καὶ ἕνα σάλι  
πράσινο, γνωστά μου, συντροφεύμενα ἀπὸ ἕνα  
λοχαγὸν τοῦ πυροβολικοῦ.

— Ἀλλὰ, λέγει ὁ Παῦλος ἀνυπομονῶν, ἡ γυ-  
ναῖκά μου δὲν ἔχει καπέλλον . . . Ἄλικο, διέκοψε  
ζωηρῶς ὁ γέρων Σαμπανῆς, τὸ πιστεύω. Καὶ ὁ  
λόγος δὲν εἶναι περὶ αὐτῆς. Ὁ Λαμάλης κ' ἐγὼ  
φθάνομεν, χωρὶς νὰ μᾶς νοήσουν, πολλὰ πλεσιόν-  
των διὰ ν' ἀκούσωμεν καλά. — Μὲ ἀπάτησες, ἔ-  
λεγεν ὁ πυροβολιστής· ἔχω γραπτὴν ἀπόδειξιν τῆς  
ἀπιστίας σου. Ἡ διαγωγή σου εἶναι φρικώδης,  
διότι, τὸ γνωρίζεις καλῶς, δύναμαι νὰ σὲ μισῶ καὶ  
νὰ σὲ καταρῶμαι, ἀλλὰ δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ  
σὲ περιφρονήσω.

« Ἡ γυναῖκα ἐπροσποιεῖτο ὅτι ἐκλαίεν, ἀλλ' ὁ  
ἀξιοματικὸς ἐξακολουθοῦσεν εἰς τὸν ἴδιον σκοπὸν·  
δὲν εἶχε τελειώσει ὁ παλληκαρᾶς, ὅταν ὁ ἀνόητος  
αὐτὸς Λαμάλης, ἤρχισε νὰ πτερνίζεται σὰν ταῦ-

ρος. Ὁ κρότος τῆς μῦτης του διέκοψε τοὺς φίλους,  
οἵτινες, ἀφοῦ ἐγύρισαν καὶ μᾶς εἶδαν κ' ἐγνώρισαν  
ἐμὲ, ἄφησαν καὶ οἱ δύο τοὺς μεγάλην φωνήν. Τώ-  
ρα, μάντευσε ποῖα ἦτο ἡ κυρία ἡ ἔχουσα τὸ ἄλικο  
καπελῖνο.

— Εἰπέ μου το, εἶναι τὸ καλῆτερον.

— Ἦτον ἡ Καρολομάγνη! ἐκραύγασε μετὰ  
βροντώδους φωνῆς, λησμονήσας ἐν τῇ χαρᾷ τοῦ  
μίσους του, ὅτι εὑρίσκετο εἰς τὴν λεωφόρον. Ὁ ἀ-  
ξιοματικὸς ἦτο ὁ στενὸς φίλος σου, ὁ ἀχώριστός  
σου ὁ Πρεβάλ.

— Τῶνόντι;

— Βεβαίότατα. Ἀλλὰ περίμενε ὀλίγον καὶ  
θὰ ἰδῇς τὸ ὠραιότερον. Ἐρχονται εἰς ἐμὲ καὶ με  
πλησιάζουν. « Πήγαινε ἐμπρὸς, λέγω τοῦ Λαμάλης,  
καὶ σὲ φθάνω. Ὁ Πρεβάλ με δίδει τὸ χέρι, καλὴ-  
μέρα τοῦ λέγω.

— Εἶσαι πρὸ πολλῆς ὥρας ἐδῶ; με λέγει ἡ  
Καρολομάγνη.

— Πρὸ μιᾶς ὥρας σχεδόν. — Μᾶς ἀφηκράζεσο;

— Δὲν σᾶς ἀφηκράζουμουν ἀλλὰ σᾶς ἤκουσα κάλ-  
λιστα, δὲν ἔχασα. Λέξιν ἀπὸ τὴν συνομιλίαν σας.

— Ὁ δυστυχὴς Πρεβάλ ἦτο σὰν ἐρεγμένη γάτα  
τὸν λυπούμουν.

— Κύριε Σαμπανῆ, κατέλαβες τὸ μυστικόν μας,  
ἐπανελάβην ἡ Καρολομάγνη, με ὕψος γλυκερόν,  
ἀλλ' εἶσαι τίμιος ἄνθρωπος, καὶ ἐμπιστεύομαι εἰς  
τὴν διάκρισίν σου.

— Ἐχεις ἄδικον, κυρία.

— Πῶς! εἶπεν ὁ Πρεβάλ ἀγριοκυττάζων.

— Σὺ, ἀπῆντησα, κάμε με τὴν χάριν νὰ φοβε-  
ρίζῃς ἄλλους, σ' ἔδωκα ἄλλοτε ἀρκεταῖς ξυλιαῖς  
καὶ δὲν με φοβίζουν τὰ μουστάκια σου.

Καὶ τότε ἀποτείνομαι πρὸς τὴν χονδρογυναῖκα.

— Κυρία με ὠνόμασες κατάσκοπον, καὶ ἕνας  
κατάσκοπος δὲν εἶναι τίμιος ἄνθρωπος· διὰ νὰ ἐκ-  
τελέσῃ ὅλον τὸ ἔργον του, ἀφοῦ κατασκοπεύσῃ,  
ἐπειτα ἀναφέρει· κ' ἐγὼ μετ' ἂν δειά σου, θὰ ὑ-  
πάγω νὰ κάμω τὴν ἐκθεσί μου εἰς τὸν υἱόν μου.

— Σ' εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ Παῦλος σύννους γενό-  
μενος. Αὐτὰ ὅλα νὰ μείνωσι μεταξὺ μας· μὴ λέ-  
γεις τίποτε τῆς Ροζαλίας.

— Δὲν θ' ἀνοίξω τὸ στόμα μου, μολονότι δὲν  
με λέγεις, διατὶ πρέπει νὰ σιωπήσω. Ἐλπίζεις,  
ὅτι τώρα θὰ δώσης τὸν δρόμον τῆς εἰς τὴν Καρο-  
λομάγνην, ἐξ αἰτίας τῆς εἶμαι βέβαιος, ἐγείνω-  
μεν ὅλοι ἀνακάτω καὶ εἴμεθα ἄθλιοι.

— Αὐρίον θὰ υπάγω νὰ εὔρω τὸν Πρεβάλ διὰ  
νὰ μάθω τί γυναῖκα εἶναι ἡ Καρολομάγνη· ὅταν  
λάβω ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ αὐτῆς, θέλω φω-  
τίσει τὴν Ροζαλίαν, διότι εἶμαι βέβαιος, ἀγνοεῖ  
τὴν διαγωγὴν ταύτην, ἥτις καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν εἴ-  
ναι ἀκόμη ἀνεξήγητος.

Ὁ Παῦλος ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ λοχαγοῦ Πρεβάλ,  
ὅτε, περίλυπος τὴν καρδίαν καὶ βεβαρυμένος τὸ  
πνεῦμα, συνεκάθισε νὰ γευματίσῃ μετὰ τοῦ  
πατρὸς του μόνον, τῆς Ροζαλίας ἀπούσης εἰς τῆς  
μητρὸς τῆς, ὡς συνείθιζεν ἐνίοτε νὰ πράττῃ τοῦτο.

Ὁ οὐζυγός της μετέβαινε τὸ ἑσπέρας εἰς ἀναζήτησιν της, ἐπανήρχοντο ὁμοῦ.

Τὸ πρόσωπον τοῦ γέροντος ἦτο ἄκρως ἡλλοιωμένον ὑπὸ τῆς θλίψεως. Ἰστατο ἀκίνητος καὶ ἐπαγκονίζων τὸν βραχίονα ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐν σιωπῇ.

— Δὲν τρώγεις, πατέρα; τῷ εἶπεν ὁ Παῦλος, βλέπων ἄλλοτε αὐτὸν πρῶτον πάντων ἀρχίζοντα.

— Δὲν πεινώ.

— Εἶσαι ἄρρωστος;

— Κάλλιον νὰ ἤμουν ἄρρωστος; ἀπεκρίθη, μετὰ κόπου ἀνυψῶν τὴν κεφαλὴν.

— Τί σημαίνει; . . .

— Δὲν ἐτελείωσε τὸν λόγον. Ἡ κατάσταση, εἰς ἣν εἶδε τὸν πατέρα του, τῷ ἐπροξένησεν αἰφνιδίαν συγκίνησιν.

— Θεέ μου! ἐπανελάθεν μετ' ἀνησυχίας, πόσον φρίνεται πάσχω!

— Ω! ναί, πάσχω! ἀλλὰ τὸ σῶμά μου εἶναι γερό. ἐδῶ πάσχω, εἶπε, φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρδίαν του.

— Τί δυστυχία σὲ συνέβη; τί ἔχεις; λέγε, εἶπεν ὁ Παῦλος κατεχόμενος ὑπὸ ζωηροτάτης ἀνησυχίας.

— Ἄφησέ μας, ἐκραύγασεν ὁ γέρων στρεφόμενος πρὸς τὸν ὑπηρέτην με ὕψος κατὰ πρῶτον ἤδη ἐπιτακτικόν.

Ἄμα ἔμειναν μόνοι, κλίνας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν χειρῶν του, ἤρχισε νὰ χύνη πικρὰ δάκρυα. Ὁ Παῦλος, καὶ αὐτὸς ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του καμμπομένην, καὶ ἐνηγκαλίσθη τὸν ἀξέβλυγον γέροντα, ὁ δ' ἐναγκαλισμὸς οὗτος κατὰ πρῶτον ἤδη συνέγεε τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἀγκάλην. Ἡ λύπη ἦννε τὴν στιγμὴν ταύτην αὐτοὺς ἔτι πλέον ἢ ἡ στοργή.

— Πάτερ μου, τῷ εἶπεν ὁ Παῦλος μετὰ τρυφερότητος, ἐμπιστεύθητι εἰς ἐμὲ τὸ αἷτιον τῆς θλίψεώς σου.

— Βλέπεις, υἱέ μου, ἀπήντησεν ὁ γέρων συνερχόμενος βαθμηδὸν, ἀπὸ χθές, δὲν εἶμαι στὰ σωστά μου, εἶμαι σὰν τρελλός. Κάθε στιγμὴν θέλω νὰ σὲ λαλήσω καὶ δὲν κοτῶ. Κάτι τι μὲ λέγει, ὅτι δὲν εἶν' καλὸ ν' ἀναγκάτῳμαι εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα. Μολοταῦτα, θὰ σὲ τὰ εἰπῶ ἔλα, ἀλλὰ, ὀρκίσου, ὅτι δὲν θέλεις τὴν λυπήσει.

Ὁ Παῦλος ἐφρικίασε.

— Δὲν μὲ γνωρίζεις, ἀπεκρίθη, βιάζων ἑαυτόν.

— Δὲν εἶναι αὕτ' ἔνοχος! ἐκραύγασεν ὁ πατήρ· δὲν εἶναι ἔνοχος! ἐπανελάθε μετὰ μεζονος τόνου. Βάλλε καὶ τὰ δύο μου χέρια ῥ τὴν φωτιά, βάλλε τὸ κεφάλι μου ῥ τὴν λαίμητόμον, πλὴν βαδίζει εἰς τὴν ἀπώλειάν της, ἡ δυστυχὴς νέα, καὶ πρὶν προχωρήσῃ εἰς τὸ κακὸν, πρέπει νὰ τὴν σταματήσωμεν, Παῦλε, μὲ τρόπον γλυκύν, μὲ φιλίαν. Ἐὰν ἐγνώριζα πῶς ἐπρεπε νὰ φερθῶ διὰ νὰ τὴν σώσω, δὲν θὰ ἔλεγα εἰς ἄλλον τὸ ὅτι ἡξέβρω· ἀλλὰ βραχνίζω τὸν νοῦν μου ἀπὸ χθές καὶ δὲν εὐ-

ρίσκω μέσον· πρέπει λοιπὸν νὰ μὲ βοηθήσῃς καὶ ν' ἀναδεχθῇς τοῦτο ὁ ἴδιος.

— Χθές λοιπὸν, ἐπανελάθε μετὰ βραχείαν παύσιν, τὸ πρῶτ', ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν ὁδὸν Καστιλιόνην, βλέπω εἰς τὴν καμπὴν ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Βενδόμης, τὴν γυναῖκά σου, ποῦ εὐγαινε μὲ βίαν ἀπὸ μίαν πύλην καὶ ἀνέβη εἰς ἔμαξαν. Ἡ ἔμαξα περὶ ἀπ' ἐμπρός μου, τὴν ἀκολουθῶ μὲ τὰ μάτια, καὶ ὅταν τὴν ἔχασα, γυρίζω μηχανικῶς διὰ νὰ ἰδῶ τὴν οἰκίαν, ἀπ' ὅπου εὐγῆκεν ἡ νύφη μου. Ἴδου ξενοδοχεῖον. Αὕτῃ ποῦ δὲν γνωρίζε κανένα, ποῦ δὲν βγαίνει ποτὲ περὶ πλὴν μαζή σου, ἡ μ' ἐμὲ, ἡ εἰς τὸ ὄχημα μὲ τὰ παιδιὰ της, διατὶ τάχα ἐπῆγε τὸ πρῶτ' ὁμόν, εἰς ἕνα ξενοδοχεῖον. Χωρὶς νὰ βάλλω κακὸν εἰς τὸν νοῦν, τὴν ἐρωτῶ, ὅταν ἐπέστρεψε. Γίνεται κόκκινη σὰν φωτιά καὶ μ' ἀποκρίνεται, ὅτι ἀπατήθηκα, ὅτι εὐγῆκε τῶντι νὰ πάγῃ στὰ ἐμπορικά, ἀλλ' ὅτι δὲν ἦτον εἰς τὴν πλατείαν Βενδόμην. Ἐφαίνετο τόσον μπερδεμένη, τόσον στενοχωρημένη μαζὶ μου, ὥστε χωρὶς νὰ προσθέσω γοῦ ὑπήγα εἰς τὸ δωμάτιόν μου, νὰ σκεφθῶ κατάμονος. Τί συμφέρον εἶχε νὰ εἰπῇ ψεῦμα; ἐγὼ τὴν νομίζω ἀνίκανον νὰ ψεύδεται.

— Ὅα ἡπατήθης βεβαίως, δὲν εἶδες αὐτήν.

— Ἀπατήθηκα! τὴν γνωρίζω μεταξὺ τῶν γυναικῶν τοῦ κόσμου ὅλου. Ω; σὺ, δὲν ἤθελα νὰ τὸ πιστεύσω κ' ἐγώ· καὶ ὅταν ἐσκέφθηκα μίαν ὥραν ἐπείσθην κ' ἐγώ, ὅτι εἶχα λάθος. Σήμερον τὸ πρῶτ' ἡ περιέργειά μου ἦτο τόση ὥστε ἤθελα καὶ καλὰ νὰ γνωρίσω ποῦ ἦτον. Ἰπάγω καὶ φέρνω γύραις εἰς τὸ μέρος, ζητῶν νὰ εὔρω κανὲν πρόσχημα διὰ νὰ ἐμβῶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Περιφέρουμαι δέκα σχεδὸν λεπτὰ ἀπὸ κάτω, ὅταν αἶφνης ἤκουα νὰ μὲ φωνάζουν. Σηκώνω τὸ κεφάλι καὶ βλέπω στὸ παράθυρον ἕνα κύριον μὲ τὴν ῥόμπα του ὅστις ἐκάπνιζε σιγάρο. Δὲν τὸν γνωρίζω μ' αὐτὸ τὸ φόρεμα.

— Καὶ ποῖος ἦτο, διέκοψεν ὁ Παῦλος μετὰ ζωηρότητος.

— Ἦτον ὁ Σαβράν. — Τί διάβολο κάμεις αὐτοῦ; μὲ φωνάζει, — Περιμένω κάποιον, τῷ ἀπαντῶ ψεύματα. — Ἐλα ἐπάνω, — θὰ περιμένῃς καλύτερα παρὰ στὸ δρόμο. — Εὐχαριστῶ, βιάζομαι. Ἡ ὥρα πέρασε καὶ ἔχω ἄλλη δουλιὰ. — Δὲν ἀνέβαινα ἐπάνω, δι' ὅλον τὸν κόσμον· τώρα ἐρωτῶ μονάχος μου, διατὶ ἡ νύφη μου πηγαίνει εἰς τοῦ ἐξαδέλφου της, ἐνῶ αὐτὸς ἔρχεται ἐδῶ κάθε μέρα, καὶ μόλις μᾶς ἀφίνει . . .

Ὁ Γερο-Σαμπανῆς προσέθηκεν, κατὰ τὴν συνήθειάν του, καὶ ἄλλας σκέψεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀπαλλάττομεν τὸν Ἕλληνα ἀναγνώστην. Ἀλλ' ὁ Παῦλος, βεθυθισμένος εἰς τὰς ἰδίας σκέψεις δὲν ἤκουε τὸν πατέρα του ἀπὸ πολλοῦ. Τὴν καρδίαν του φοβερὰ ὑποψία ἐβάρυνεν. Ἐβaine τεταραγμένος διὰ τοῦ κοιτώντος καὶ ἐτήρει ἀπαίσιον σιωπὴν.

Ὁ γέρων καὶ ὁ υἱὸς ἀντήλλαξαν πολλὰς εἰσέτι σκέψεις καὶ ἀμφιβολίας περὶ τοῦ συμβάντος, ἐνῶ

δὲ ἐκεῖνος ἐβουλόθη εἰς ἰδέαν τινὰ ἐπίμονον, ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ὅπως μεταβῇ εἰς τῆς πενθερᾶς του, ὅπου, ὡς προείπομεν, ἦτον ἡ 'Ροζαλία. Μὴ εὐρὼν αὐτὴν εἰς τῆς μητρὸς της, ἀνέβη ἀμέσως εἰς τῆς Κ. Καρολομάγνης, καὶ μόλας τὰς ἐναντιώσεις τῆς ὑπηρετρίας, ἥτις παρεκάλει αὐτὸν νὰ περιμεῖνῃ, μεχρὶ τοῦ εἰδοποιήσῃ τὴν δέσποινάν της, ὁ Παῦλος χωρὶς νὰ δώσῃ ἀκρόασιν, τὴν ἡκολούθησε, καὶ ὅταν ἤνοιξε τὴν θύραν διὰ νὰ τὸν ἀναγγεῖλῃ, αὐτὸς ἐμβῆκεν συγχρόνως.

Τρία ἄτομα συνεκρότουσαν τὸν κύκλον, τὸν δὲ ποῖον ἦλθε νὰ διαταράξῃ ὁ Παῦλος· ἡ Κ. Καρολομάγνη, ἡ 'Ροζαλία καὶ ὁ ἐξάδελφός της. Αἱ δύο γυναῖκες ἐκάθηντο πλησίον τῆς ἐστίας· ἡ 'Ροζαλία ἔκλαιε, ἡ δὲ Κ. Καρολομάγνη συνδιελέγετο μετὰ τοῦ Ἑρνέστου Σαθρὰν, ὅστις ἐφιππος ἐπὶ σκίμπος ἀπέναντι αὐτῶν, ὑπεκορίζετο μετ' οἰκειότητος, κινούμενος ἐπὶ τῆς ἔδρας του.

Ἰδούσα τὸν σύζυγόν της, ἡ 'Ροζαλία ἀφῆκε κραυγὴν φρίκης, ἐπαναληφθεῖσαν ἐντονώτερον ὑπὸ τῆς Καρολομάγνης, καταληφθεῖσης ὑπὸ μεγίστου τρόμου. Τὴν διττὴν ταύτην κραυγὴν ἀκούων ὁ Ἑρνέστος ἐστρεψε μετὰ τάχους ὀπίσω τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀναγνωρίζων τὸν Κ. Σαμπανῆ, ἡγέρθη ἐσπευσμένως. Ὁ δὲ Παῦλος, ἥσυχος τὸ φαινόμενον, ἠσθάνετο τὴν ἐνδόμυχον ταραχὴν δικαστοῦ, εἰσέτι ἀναποφασίστου καὶ σταθμίζοντος νοερῶς τὸ αἰτιολογικὸν τῆς ἀποφάσεως, τὴν ὁποῖαν ἡ συνειδήσις του, φωτισθεῖσα καλῆτερον, θέλει ἀπαγγεῖλει βραδύτερον μετὰ σταθερότητος.

Πρώτῃ ἡ Κ. Καρολομάγνη ἀνέλαβε τὴν ἀταραξίαν της, καὶ διὰ τῆς ὑπερβολικῆς ἐκείνης φιλοφροσύνης, ἥτις ἀποκρύπτει τὴν ὑποκρισίαν, ἠθέλησε νὰ ἀποδώσῃ τὸ αἷτιον τῆς σκηνῆς, εἰς τὴν αἰφνιδίαν ἐμφάνισιν ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς περιέμενεν. Ὁ Παῦλος τὴν ἤκουε μετ' ἀλαζόνης καὶ περιφρονητικῆς ψυχρότητος, ὁ δὲ Σαθρὰν, ἀφοῦ ἔρριψεν ἐν τῷ μεταξύ λόγους τινὰς ἀσημάντους, ἐπροφασίσθη, ὅτι εἶχεν ὑπηρεσίαν τινὰ, καὶ ἐξῆλθεν, ὅπως ἐκφύγῃ τὸ ἀμήχανον τῆς θέσεώς του. Ἀμα ἐφυγεν αὐτὸς, ὁ Παῦλος ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν γυναῖκά του.

— Εὐαρεστηθῆτε, εἶπε, νὰ καταβῆτε εἰς τῆς μητρὸς σας, μετ' ὀλίγον ἐφθασα κ' ἐγώ.

Ἡ Κ. Καρολομάγνη, ἐπιθυμοῦσα ν' ἀποφύγῃ πρὸς ὥραν τοῦλάχιστον ἐξήγησιν, τῆς ὁποίας αὐτὴ ἐγνώριζε τὸ αἷτιον, διέκοψε τὸν Παῦλον μετὰ ζωηρότητος.

— Θεέ μου, εἶπε, διατὶ νὰ ἐνοχλήσῃς τὴν 'Ροζαλίαν, δὲν ὑπάρχουν μυστικά μεταξύ μας.

— Ὅ,τι θὰ σὰς εἰπῶ, κυρία, εἶναι τοιαύτης φύσεως, ἀπῆντησεν ὁ Παῦλος μετ' αὐστηρότητος, ὥστε διὰ τὴν τιμὴν τῆς γυναῖκός μου, θέλω νὰ τὸ ἀγνοῇ διὰ παντός.

Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἔτεινε τὴν χεῖρα τῇ 'Ροζαλίᾳ ἐπιτακτικῶς, ἡ δὲ ὑπακούουσα εἰς τὴν ἄφωνον αὐτὴν διαταγὴν, ἔδωκε τὴν ἑαυτῆς τρέμουσα, καὶ ἄφησε τὸν ἄνδρα της νὰ τὴν ὀδηγήσῃ μέχρι

τῆς θύρας τῆς μητρὸς της. Ἡ Κ. Καρολομάγνη κατέπιεν ἐν σιωπῇ τὴν ταπεινωτικὴν καὶ ὑβριστικὴν ἀπάντησιν τοῦ Κ. Σαμπανῆ, ἀλλ' ὅτε τὸν εἶδε ἐξερχόμενον, ὅπως συνοδεύσῃ τὴν γυναῖκα του, ἔρριψεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα μίσους, τὸ ὁποῖον ἐφάνετο λέγον α' σ' ἐκδικήθην διὰ τὰς περιφρονήσεις σου!

Ὁ Παῦλος ἐπανῆλθεν ἀμέσως σχεδόν.

— ἔχω νὰ ἐκπληρώσω πλησίον σας, κυρία, καθήκον λυπηρόν. Ἀνεδέχθην δὲ τοῦτο, διότι ἡ τιμὴ τοῦ καλητέρου φίλου μου, ἡ τιμὴ τῆς γυναῖκός μου καὶ ἡ ἰδική μου ἀπαιτοῦσιν ὥστε τὸ πρᾶγμα νὰ μείνῃ μυστικόν. Ὁ Πριβάλ, κυρία, ἀνεχώρησεν ἀπόψε εἰς Ἀφρικήν, μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ σὰς ἐπαναδῇ πλέον. Μὲ παρεκάλεσε νὰ σὰς ἐγχειρίσω αὐτὴν τὴν εἰκόνα καὶ τὰ γράμματα. Μ' ἐνεπιστεύθη ἐπίσης, ὅτι τῷ ἐδώκατε πολλάκις χρήματα. Ἐσφαλε διττῶς, πρῶτον δεχόμενος αὐτὰ, καὶ δεῦτερον μὴ κρατῶν λογαριασμόν. Μολαταῦτα πιστεύει, ὅτι ὅσα τοῦ ἐδόσατε δὲν συμποσοῦνται πλέον τῶν 10 χιλ. φράγκων, ἰδού αὐτὰ. Ἄν ὅμως ἔχετε διδόμενα νὰ πιστεύετε, ὅτι εἶναι περισσότερα, εὐαρεστηθῆτε, κυρία, νὰ τὸ εἰπῆτε, διὰ νὰ σὰς τὰ πληρώσω.

Ἡ Κ. Καρολομάγνη ἐπνίγετο ἐρυθρὰ ἐκ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς αἰσχύνης ἐφάνετο ἀπειλουμένη ὑπὸ ἀποπληξίας. Διὰ χειρονομίας ταχείας καὶ αἰφνιδίου, ἤρπασε τὰ τραπέζικα γραμμάτια τὰ ὁποῖα ὁ Παῦλος τῇ παρουσίαζε καὶ τὰ ἔρριψε μακρὰν ἐπὶ τραπεζίης κειμένης εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου.

— Ἐὰν ἰδῆτε τὸν Κ. Πριβάλ, ἡ ἐὰν τοῦ γράψετε, εἶπε μετὰ φωνῆς ἡλλοιωμένης, ἐπιφορτισθῆτε νὰ τοῦ γνωστοποιήσετε, ὅτι δὲν μὲ χρεωστέϊ τίποτε, καὶ ὅτι εἶναι εἰς ἄκρον ἄνανδρος.

Ὁ Παῦλος δὲν ἀπεκρίθη, εἶτε διότι δὲν ἤθελε νὰ παρατείνῃ τὴν συζήτησιν, εἶτε διότι ἐφρόνει, ὅτι ἡ γυνὴ εἶχε δίκαιον νὰ περιφρονῇ τὸν Πριβάλ. Ἐχωρίσθησαν λοιπὸν χωρὶς νὰ εἰπῶσι πλέον λέξιν.

— Τὶ νὰ συνέβῃ μεταξύ αὐτοῦ καὶ τῆς Κ. Καρολομάγνης, ἠρώτα ἑαυτὴν ἡ 'Ροζαλία μετ' ἀνησυχίας· Μ' ἐπρόδωκε, δὲν τὸ πιστεύω. Μὲ ὑποπτεύεται; Διατὶ ἦλθεν οὕτως αἰφνης νὰ μὲ εὕρῃ; Ποῖος εἶναι ὁ στοχασμός του, Θεέ μου! διατὶ δὲν λαλεῖ; Ἐπρωτίμουν μυριάκις τὴν ὀργὴν του ἀπὸ τὴν φρικώδη αὐτὴν σιωπὴν!

Ἀλλὰ καὶ ὁ Κ. Σαμπανῆ τὸ κατ' αὐτὸν ὑπέφερεν, ἐνώπιον τόσων φανερῶν ἐνδείξεων, ὅλην τὴν ἀγωνίαν, εἰς ἣν ὑποπίπτει ἄνθρωπος ἔχων τὸν χαρακτήρα του, ὅταν αἱ πεποιθήσεις του κλονίζονται, ὅταν ὅλαι αἱ στοργαὶ τοῦ ἵνα εἰτοιμώρῳποι, ἀλλὰ τοῦ ὁποῖου ἡ καρδιά ἀρέσκειται εἰσέτι ν' ἀμφιβάλλῃ, ἐνῶ τὸν νοῦν αὐτοῦ πληροὶ ἤδη θλιβερά βεβαιότης.

Ἡ ἀμοιβαία αὕτη θέσις τῶν δύο συζύγων ἦτον ἀφόρητος. Ἐπρεπε πᾶσα ἀβεβαιότης νὰ παύσῃ, ἰδίως διὰ τὸν Παῦλον, καὶ ἔστω καὶ τῇ τιμῇ τῆς εὐτυχίας ὁλοκλήρου τῆς ζωῆς του. (ἀκολουθεῖ.)